T013 BD IV 191-Q11-Chúng Hứa Ma Đế

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

KINH PHAÄT THUYEÁT CHUÙNG HÖÙA-MA-ÑEÁ QUYEÅN 11

Luùc baáy giôø Ñöùc Theá Toân hoûi vua Daân-di-ta-la: Vua xem saéc laø thöôøng coøn hay khoâng thöôøng coøn? Vua ñaùp: Khoâng thöôøng coøn. Ñöùc Phaät hoûi: –Laø khoå hay khoâng khoå? Vua ñaùp: –Laø khoå. Ñöùc Phaät laïi hoûi: Caùc uaån khaùc thoï, töôûng, haønh, thöùc coù thöôøng coøn khoâng? Coù khoå khoâng? Vua ñaùp: Laø khoâng thöôøng coøn, laø khoå. Ñöùc Phaät daïy: Saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc ñeàu laø voâ thöôøng, laø khoå, laø phaùp ñieân ñaûo; taát caû chuùng ñeàu voâ ngaõ. Ñöùc Phaät laïi baûo nhaø vua: Thöa Ñaïi vöông, Ñaïi vöông haõy duøng trí tueä chaân chaùnh quaùn saùt kyõ söï thaät naøy. Ñoù laø Saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc coù quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai khoâng? Coù trong thaân hay ngoaøi thaân, laø thoâ hay teá, coù tính sang hay heøn, ôû xa hay ôû gaàn? Vua ñaùp: –Baïch Theá Toân, Saéc, thoï, töôûng, haønh, thöùc khoâng coù quaù khöù, hieän taïi vaø vò lai, cuõng khoâng ôû trong thaân hay ôû ngoaøi thaân, khoâng thoâ cuõng khoâng teá, khoâng sang cuõng khoâng heøn, khoâng ôû xa cuõng khoâng ôû gaàn.

Ñöùc Phaät noùi: Quyù hoùa thay! Ñaïi vöông, neáu bieát roõ nhö thaät naêm uaån laø voâ thöôøng, khoå, voâ ngaõ vaø duøng chaùnh trí ñeå quaùn nieäm seõ bieát roõ naêm uaån khoâng coù quaù khöù, hieän taïi hay vò lai cho ñeán khoâng coù tính trong, ngoaøi, treân, döôùi, sang, heøn, to, nhoû... laïi khoâng chaáp tröôùc, khoâng xaû boû, ñoù môùi thaät söï laø giaûi thoaùt. Naøy Ñaïi vöông, ngöôøi ñöôïc giaûi thoaùt nhö vaäy laø ngöôøi coù trí tueä giaûi thoaùt, ñaõ thaønh töïu Phaïm haïnh, moïi vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, ñaõ taän dieät taùi sinh, vónh vieãn khoâng coøn rôi vaøo voøng luaân hoài nöõa. Nghe nhöõng lôøi Phaät daïy, vua Daân-di-ta-la cuøng taùm vaïn chuùng goàm trôøi, ngöôøi ñeàu lìa xa traàn caáu, ñaït phaùp nhaõn tònh. Caû nhöõng ngöôøi Baø-la-moân, tröôûng giaû vaø daân chuùng goàm moät traêm ngaøn ngöôøi cuõng ñeàu lìa khoûi moïi caáu ueá vaø ñaït phaùp nhaõn thanh tònh. Nhaø vua ñaõ ñaït chaân tri kieán vaø nguyeän moät loøng giöõ gìn, döùt moïi tham aùi, khoâng coøn nghi hoaëc, loøng tin vöõng beàn, beøn ñöùng leân tröch aùo, baøy vai beân phaûi chaép tay baïch Phaät: Baïch Theá Toân, loøng con hoaøn toaøn tin theo Phaät, Phaùp vaø chö Taêng, quyeát giöõ giôùi cuûa ngöôøi caän söï, maõi maõi khoâng saùt sinh. Nay con xin cung thænh Ñöùc Theá Toân haõy ôû laïi nôi nöôùc chuùng con, ñeå chuùng con coù theå cuùng döôøng Phaät vaø chö Thaùnh chuùng moïi thöù nhö caùc thöù aên uoáng, giöôøng naèm, thuoác men chöõa beänh, khoâng bao giôø ñeå thieáu, cho ñeán troïn ñôøi. Ñöùc Phaät yeân laëng chaáp nhaän. Ñöôïc Phaät chaáp nhaän vua Daân- di-ta-la voâ cuøng vui möøng, lieàn ñaûnh leã Phaät, nhieãu quanh ngöôøi roài lui ra. Baáy giôø caùc vò Tyø-kheo thaáy vua Daân-di-ta-la nghe Ñöùc Phaät thuyeát phaùp lieàn ñöôïc vieãn ly traàn caáu, ñaït phaùp nhaõn thanh tònh ngay khi chöa rôøi khoûi choã ngoài, neân coù yù thaéc maéc: “Vì sao nhaø vua vöøa ñöôïc gaëp Phaät, nghe phaùp laäp töùc chöùng naêm phaùp nhaõn thanh tònh, töø boû traàn caáu?.” Ñöùc Phaät bieát ñieàu aáy beøn daïy: Naøy caùc

Tyø-kheo, vua Daân-di-ta-la trong quaù khöù ñaõ töøng laøm nhöõng ñieàu thieän lôùn neân ngaøy nay höôûng ñöôïc quaû. Nay laøm thaân ngöôøi, vua coù ñaày ñuû moïi phöôùc ñöùc ñeàu do nhaân quaû caûm öùng töø

quaù khöù. Naøy caùc Tyø-kheo, ñaát, nöôùc, gioù, löûa khi ñaõ hôïp roài thì naêm uaån, saùu caên taát caû xaáu toát ñeàu tuøy thuoäc vaøo nghieäp thieän, aùc cuûa chuùng sinh maø ñeàu coù quaû baùo. Luùc aáy Theá Toân noùi keä: Ñieàu chuùng sinh ñaõ laøm Laønh döõ traûi traêm kieáp Nghieäp nhaân khoâng theå hoaïi Cuoái cuøng thoï quaû baùo. Naøy caùc Tyø-kheo, trong ñôøi quaù khöù coù Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø A-la-naüng-tyø vôùi ñuû möôøi toân hieäu, laø Ñaïo Sö cuûa trôøi ngöôøi. Sau khi duyeân hoùa ñoä ñaõ maõn, Ñöùc Phaät vaøo Nieát-baøn, caùc ñeä töû thu xaù-lôïi roài choïn nôi thanh tònh laäp thaùp, duøng ñuû caùc loaïi höông thôm hoa quyù ñeå cuùng döôøng. Traûi qua moät thôøi gian daøi, sau ñoù, coù vò Chuyeån luaân thaùnh vöông ra ñôøi, hieäu laø Yeát-lyù-keá, coù ñeán möôøi taùm caâu-chi quaân lính, vua thöôøng cuøng quaân lính bay trong khoâng trung ñeå tuaàn thaùm, moãi laàn nhö vaäy ñeàu coù baûy thöù baùu ñi tröôùc. Ngaøy kia, vua vaø quaân lính ñang ñi tuaàn treân khoâng, thì boãng khoâng ñi tôùi ñöôïc nöõa, vua beøn nghó cho laø phöôùc baùo cuûa mình ñaõ heát neân môùi nhö theá. Lieàn ñoù, coù vò thaàn trong khoâng trung thöa: “Taâu Ñaïi vöông, khoâng phaûi laø ngaøi heát phöôùc maø vì beân döôùi coù thaùp thôø xaù-lôïi cuûa Ñöùc Phaät A-la- naüng-tyø, neân ngaøi khoâng theå ñi tôùi ñöôïc nöõa.” Vua Yeát-lyù-keá vaø möôøi taùm caâu-chi quaân lính lieàn cuøng haï xuoáng ñeán choã thaùp Phaät, roài cuøng nhöõng thaân thuoäc duøng aùo vaûi toát lau chuøi thaùp aáy saïch seõ, raûi hoa, ñoát höông, taáu nhaïc ñeå cuùng döôøng, leã thaùp Phaät vaø phaùt lôøi nguyeän: “Töø coâng ñöùc hoâm nay, xin ñöôïc höôûng quaû ñôøi sau.” Naøy caùc Tyø-kheo, caùc oâng nghó sao? Vua Yeát-lyù-keá vaø quyeán thuoäc ngaøy tröôùc chính laø vua Daân-di-ta-la vaø quyeán thuoäc cuûa nhaø vua hieän nay. Vì coâng ñöùc cuùng döôøng thaùp Phaät A-la-naüng-tyø thôøi aáy maø vua Daân-di-ta-la ñaõ ñöôïc höôûng phöôùc baùo an vui ôû coõi trôøi vaø coõi ngöôøi, traûi qua traêm ngaøn öùc kieáp vaø cuõng töø söùc theä nguyeän aáy maø nay gaëp Ta roài cuùng döôøng, coâng ñöùc naøy so vôùi vieäc cuùng döôøng

thaùp Phaät ngaøy xöa baèng nhau khoâng khaùc. Naøy caùc Tyø-kheo, taát caû chuùng sinh keû naøo gaây nghieäp aùc ñeàu coù quaû baùo döõ, gaây nghieäp thieän thì môùi ñöôïc höôûng phöôùc laønh, keû gaây taïp nghieäp thì cuõng nhö theá. Taïo nhaân naøo seõ ñöôïc quaû naáy, luaät nhaân quaû naøy, caùc thaày Tyø- kheo caàn phaûi bieát vaø haõy vì chuùng sinh maø giaûng noùi. Baáy giôø caùc vò Tyø-kheo trong chuùng hoäi thaáy vua Daân-di-ta-la nghe phaùp maø ñöôïc vieãn ly traàn caáu, laïi ñöôïc nghe Ñöùc Phaät giaûng veà vieäc laøm trong quaù khöù cuûa vua lieàn hieåu roõ, nhöng laïi thaéc maéc veà vieäc Ñöùc Phaät hieän thaàn thoâng ñeå giaùo hoùa Toân giaû OÂ-loã-vó-loa ñaéc ñaïo, nhöng ñoái vôùi Naüng-ñeà vaø Nga-da thì Ñöùc Phaät chæ thuyeát phaùp maø hai vò aáy ñöôïc chöùng quaû. Hoï ñem ñieàu thaéc maéc aáy baïch Phaät. Ñöùc Phaät daïy: Heã gaây nhaân thì coù quaû, ñieàu ñoù khoâng sai. Trong tieàn kieáp, vaøo thuôû loaøi ngöôøi soáng hai vaïn tuoåi, coù

Ñöùc Phaät ra ñôøi hieäu laø Ca- dieáp vôùi ñuû möôøi toân hieäu: Nhö Lai, ÖÙng Cuùng, Chaùnh Bieán Tri, Minh Haïnh Tuùc, Thieän Theä, Theá Gian Giaûi, Voâ Thöôïng Só, Ñieàu Ngöï Tröôïng Phu, Thieân Nhaân Sö, Phaät Theá Toân. Ñöùc Ca-dieáp cuõng ôû vöôøn Loäc daõ nöôùc Ba-la-naïi maø hoùa ñoä chuùng sinh. Khi nhaân duyeân ñaõ maõn, Phaät vaøo Nieát-baøn. Luùc aáy coù vò vua teân laø Yeát-lyù-keá thöôøng cung kính cuùng döôøng Phaät. Khi Ñöùc Phaät Ca-dieáp nhaäp dieät, vua duøng caùc loaïi goã thôm laøm leã traø tyø, duøng nöôùc thôm daäp taét löûa, thu xaù-lôïi ñaët vaøo trong bình töù baûo, roài choïn nôi thanh tònh ñeå laäp thaùp, thaùp aáy cao ñeán moät do-tuaàn, vua vaø nhaân daân thöôøng ñeán cuùng döôøng. Khi ñoù, coù moät tröôûng giaû trong nöôùc giaøu sang saùnh ngang vôùi vò Thieân vöông Tyø-sa-moân, quyeán thuoäc ñoâng ñaûo vaø soáng an vui, keát baïn vôùi moät tröôûng giaû thuoäc moät doøng hoï khaùc vaø cuõng thöôøng cuùng döôøng thaùp Phaät. Sau ñoù tröôûng giaû cöôùi vôï vaø sinh ñöôïc ba ngöôøi con trai. Khi tröôûng giaû giaø laâm beänh roài qua ñôøi, ba ngöôøi con duøng leã choân cha nôi Thi laâm, thöông nhôù coâng aân cuûa cha khieán ngaøy ñeâm hoï khoùc maõi, laïi nghó nhaø mình giaøu coù neân cuøng nhau baøn luaän tìm caùch laøm phöôùc ñeå cöùu ñoä vong linh cuûa cha. Ngöôøi anh caû taùnh tình boûn seûn, töø tröôùc tôùi nay chöa heà bieát laøm vieäc thieän neân hôi tieác cuûa, nghe boá thí laøm phöôùc thì do döï, nhöng

vì chöõ hieáu sau cuøng chaáp nhaän. Ngöôøi anh noùi: “Cuùng döôøng xong, coøn thì chia nhau thoï duïng.” Hai ngöôøi em vaâng chòu, lieàn duøng vaøng baïc cuûa caûi ñeán choã thaùp Phaät, duøng hình thöùc cuùng döôøng toái thöôïng, roài phaùt lôøi theä nguyeän: “Do caên laønh naøy trong töông lai chuùng con seõ ñöôïc sinh vaøo doøng toäc mang hoï Ca-dieáp cuûa Ñöùc Phaät, laïi gaëp ñöôïc Ñöùc Phaät ra ñôøi, ñöôïc nghe phaùp, tin hieåu phaùp vaø ñöôïc giaùc ngoä.” Phaùt nguyeän xong, hoï leã baùi, nhieãu quanh thaùp vaø trôû veà. Do ñoù, maø nay ba vò aáy coù hoï Ca-dieáp, roài gaëp Ta xuaát gia thaønh Sa-moân, nghe ñöôïc chaùnh phaùp lieàn chöùng quaû A-la-haùn. Naøy caùc Tyø-kheo, vieäc OÂ-loã- vó-la luùc ñaàu oâng aáy khoù caûm hoùa, Ta phaûi duøng phöông tieän thaàn thoâng ñeå giaùc ngoä laø vì ngaøy xöa khi boá thí, oâng aáy coøn hôi do döï neân nay nhö theá. Hai oâng Naüng-ñeà vaø Nga-da deã hoùa ñoä, nghe phaùp lieàn ñöôïc giaùc ngoä, vì kieáp xöa khi laøm vieäc boá thí taâm hoàn hoï trong saùng, vui veû. Naøy caùc Tyø-kheo, do lôøi nguyeän xöa neân nay OÂ-loã-vó- la, Naüng-ñeà vaø Nga-da ñeàu mang hoï Ca-dieáp, laøm anh em vôùi nhau, ñöôïc gaëp Ta, nghe phaùp vaø chöùng quaû. Ñoù laø nhöõng vieäc veà ñôøi quaù khöù cuûa ba anh em Ca-dieáp. Sau khi giaûng roõ veà quaù khöù cuûa anh em Ca-dieáp xong, Ñöùc Phaät cuøng Thaùnh chuùng rôøi khu Tröôïng laâm höôùng veà thaønh Vöông xaù. Ñöôïc moät ñoaïn, Ñöùc Phaät döøng laïi nôi khu ñaát caùch thaønh khoâng xa. Vua Daân-di-ta-la bieát Ñöùc Phaät ñeán gaàn, muoán laäp tinh xaù ñeå Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng an truï tu taäp laâu daøi ôû ñaây. Luùc vua coøn laø Thaùi töû thöôøng ra ngoaøi thaønh daïo chôi, gaàn thaønh coù moät khu vöôøn caây coái xanh töôi, maùt meû, laïi coù suoái ao trong saïch, boán muøa hoa coû toát töôi. Thaùi töû thích caûnh aáy neân hoûi mua, ngöôøi chuû vöôøn caäy mình giaø laõo, laïi

giaøu coù neân Thaùi töû noùi maáy oâng cuõng khoâng baùn, laïi coøn noùi: Toâi thaø rôøi khoûi nöôùc naøy chöù khoâng rôøi khu vöôøn ñoù. Thaùi töû nghe theá beøn noùi vôùi ngöôøi haàu caän: OÂng laõo naøy noùi naêng khoâng khieâm toán gì caû. Neáu ta ñöôïc noái ngoâi vua seõ khoâng boû qua vieäc naøy. Sau khi vua cha Ma-ha-baùt-naïp-ma qua ñôøi, Thaùi töû leân ngoâi

hieäu laø Daân-di-ta-la, nhôù laïi vieäc xöa neân sai quaân ñeán chieám khu vöôøn aáy, oâng tröôûng giaû kia do ñoù buoàn raàu phaùt beänh maø cheát. Vò tröôûng giaû aáy cheát roài maø loøng uaát haän khoâng nguoâi neân ñaàu thai laøm con raén ñoäc ôû taïi khu vöôøn ñoù ñeå chôø dòp baùo oaùn. Ngaøy kia, nhaân tieát xuaân, vua cuøng cung taàn ñeán daïo chôi nôi vöôøn aáy. Vì vui chôi moûi meät neân vua beøn nguû laïi trong vöôøn. Raén ñoäc thaáy dòp baùo thuø ñaõ ñeán, lieàn ra khoûi hang muoán ñeán moå vua. Luùc aáy caùc cung taàn coøn daïo chôi, beân vua chæ coù moät ngöôøi lính caàm kieám ñöùng haàu. Khi ñoù coù con chim Ca-lan-na-ca thöôøng aên uoáng bay löôïn trong vöôøn, thaáy raén xuaát hieän lieàn keâu vang leân, ngöôøi lính haàu nhìn ra thaáy raén ñoäc boø ñeán beøn vung göôm gieát cheát. Ñaøn chim laïi keâu leân inh oûi khieán vua tænh giaác. Vua hoûi ngöôøi haàu vieäc gì huyeân naùo nhö vaäy. Ngöôøi lính haàu thuaät vieäc raén ñoäc ñònh vaøo caén nhaø vua, chim Ca-lan-na-ca keâu vang neân ñaõ kòp thôøi gieát cheát raén. Vua nghe vieäc ñoù hoaûng sôï, loâng toùc döïng ñöùng, lieàn cho trieäu Thaùi töû vaø caùc ñaïi thaàn baøn veà vieäc aáy. Vua hoûi: Theo tuïc leä xöa nay, khi vua bò naïn coù ngöôøi cöùu maïng ñöôïc phaûi thöôûng theá naøo? Vò ñaïi thaàn taâu: Ngöôøi cöùu maïng soáng cuûa vua coù theå ñöôïc thöôûng nöûa laõnh thoå cuûa nöôùc. Vua chuaån taáu, chia phaân nöûa vöông quoác ñeå thöôûng coâng cho chim. Nhöng vò ñaïi thaàn laïi taâu: Ca-lan-na-ca laø loaøi chim, vaäy chia ñaát ñai cho chuùng laøm gì? Vua hoûi: Theá thì phaûi laøm sao? Vò ñaïi thaàn taâu: Nôi chim thöôøng laøm toå, ta cho troàng nhieàu truùc ñeå chuùng ôû vaø truyeàn leänh khoâng cho keû naøo ñöôïc laøm haïi chuùng. Vua nghe theo, lieàn choïn moät khu ñaát beân ngoaøi vöôøn hoa kia roài cho troàng nhieàu truùc ñeå chim Ca-lan-na-ca coù nôi truù nguï yeân oån vaø leänh cho ngöôøi canh giöõ khoâng ñeå ai laøm haïi chuùng. Baáy giôø vua coù ngöôøi caäu tu theo ñaïo tieân, muoán tìm nôi yeân

tænh ñeå tu taäp. Vua cho vaøo ôû taïm khu röøng truùc ñoù, nhöng khi thaáy Ñöùc Theá Toân cuøng Thaùnh chuùng ñang nghæ döôùi coäi caây nôi khu ñaát troáng, nhaø vua lieàn naûy yù ñònh laäp tinh xaù nôi vöôøn truùc Ca-lan-na- ca. Nghó theá neân vua lieàn leân xa giaù töï ñeán choã Phaät, ñeán nôi vua leã Phaät roài ñöùng sang moät beân. Ñöùc Phaät beøn duøng phöông tieän kheùo leùo giaûng cho vua nghe khieán vua voâ cuøng hoan hyû. Ñöùc Phaät khuyeân vua neân tinh taán tu taäp ñeå caàu ñaït an laïc toái thöôïng. Vua cuùi ñaàu vui veû tuaân theo vaø töø choã ngoài ñöùng daäy, tròch aùo baøy vai beân phaûi, chaép tay baïch Phaät: Baïch Ñöùc Theá Toân, nay con xin thænh Phaät vaø Thaùnh chuùng ngaøy mai vaøo cung ñeå chuùng con cuùng döôøng mong Phaät töø bi chaáp nhaän. Ñöùc Phaät yeân laëng toû yù nhaän lôøi. Nhaø vua bieát Ñöùc Phaät ñaõ nhaän lôøi neân voâ cuøng hoan hyû, ñaûnh leã roài trôû veà cung. Veà ñeán trieàu, vua truyeàn leänh caùc quan haõy

chuaån bò nhöõng thöùc aên ngon, quyù vaø thanh tònh ñeå mai cuùng döôøng Ñöùc Phaät cuøng Thaùnh chuùng. Vua cuõng truyeàn leänh laøm saïch seõ trong, ngoaøi thaønh vaø nhöõng con ñöôøng trong thaønh. Saùng ngaøy, vua sai söù ñeán baïch Phaät: Trai thöïc ñaõ söûa soaïn xong, thænh Ñöùc Phaät cuøng Thaùnh chuùng quang laâm. Luùc aáy Ñöùc Phaät vaø moät ngaøn vò La-haùn khoaùc y böng baùt, töø töø ñi vaøo cung. Nhaø vua tay naâng lö höông ñöùng ôû cöûa ngoaøi, chôø ngheânh ñoùn Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng ñeán, vua thænh vaøo choã ngoài roài vua cuøng quyeán thuoäc chieâm ngöôõng, leã baùi, sau ñaáy daâng thöùc aên cuøng höông hoa vaø vui veû cuùng döôøng. Ñöùc Phaät vaø caùc vò La-haùn thoï trai, röûa tay xong, nhaø vua vaø quyeán thuoäc toû yù muoán nghe thuyeát phaùp. Ñöùc Phaät lieàn giaûng daïy, moïi ngöôøi chaêm chuù laéng nghe xong hoan hyû, tín thoï lôøi Phaät daïy. Khi ñoù vua rôøi choã ngoài chaép tay thöa vôùi Phaät: –Nay con muoán duøng khu röøng truùc Ca-lan-na-ca ñeå laäp tinh xaù laøm nôi cö truù cuûa Ñöùc Phaät vaø chö Thaùnh Taêng, xin Phaät töø bi naïp thoï.

Ñöùc Phaät im laëng, vua bieát Ñöùc Phaät ñaõ chaáp nhaän lieàn duøng nöôùc trong bình vaøng ñem röûa tay Phaät, roài söûa sang nôi aáy ñeå Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng nghæ ngôi. Tinh xaù Ca-lan-na-ca ñöôïc thaønh laäp trong dòp naøy. Sau ñoù, vì muoán ñem laïi lôïi ích cho chuùng sinh, neân Ñöùc Phaät cuøng thaùnh chuùng rôøi vöôøn truùc Ca-lan-na-ca ñeán khu Haøn laâm (khu röøng duøng ñeå boû xaùc ngöôøi cheát), kinh haønh, tónh toïa. Baáy giôø trong thaønh Vöông xaù coù moät vò tröôûng giaû ñaõ thænh Phaät vaø caùc Thaùnh Taêng ngaøy mai ñeán nhaø oâng thoï cuùng ñöôøng. Do vaäy maø ñeâm aáy, hoï haøng thaân quyeán cho ñeán ngöôøi haàu trong nhaø tröôûng giaû ñeàu thöùc khuya chuaån bò moïi thöù ñeå mai cuùng döôøng Phaät. Khi aáy tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc nhaân coù vieäc ñi ñeán thaønh Vöông xaù, luùc ñi ngang qua nhaø vò tröôûng giaû kia thì trôøi toái, neân gheù vaøo xin nghæ. Ñeâm aáy, Caáp Coâ Ñoäc thaáy caû nhaø vò tröôûng giaû kia ñeàu thöùc khuya, söûa soaïn nhöõng thöùc aên ngon quyù cuøng höông hoa, thì laáy laøm laï, hoûi chuû nhaø: Nhaø ngaøi saép môøi ñöùc vua hay caùc ñaïi thaàn, hoaëc coù leã gì maø moïi ngöôøi thöùc khuya chuaån bò nhö theá? Tröôûng giaû ñaùp: Toâi khoâng môøi ñöùc vua hay caùc vò ñaïi thaàn, nhaø toâi cuõng khoâng coù leã hoäi gì caû, chæ vì hieän nay Ñöùc Phaät ñaõ ra ñôøi, Ngaøi vaø moät ngaøn Thaùnh chuùng ñang du hoùa ôû nöôùc naøy. Töø nhaø vua ñeán caùc quan cuøng daân chuùng ñeàu tin theo vaø laàn löôït xin ñöôïc cuùng döôøng. Ngaøy mai nhaø toâi thænh Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng ñeán thoï trai, neân moïi ngöôøi phaûi thöùc khuya ñeå chuaån bò. Tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc nghe theá raát ngaïc nhieân, lieàn hoûi: Sao goïi laø Phaät? Vò tröôûng giaû ñaùp: Vua Tònh Phaïn thuoäc doøng hoï Thích sinh vò Thaùi töû teân laø Taát- ñaït-ña coù ñuû phöôùc töôùng cuûa moät vò Chuyeån luaân thaùnh vöông, nhöng Thaùi töû ñaõ boû ngoâi baùu xuaát gia tu taäp khoå haïnh vaø ñaõ chöùng quaû Voâ thöôïng Chaùnh ñaúng Chaùnh giaùc neân goïi laø Phaät. Laïi hoûi:

Coøn sao goïi laø Thaùnh chuùng? Ñaùp: Ñoù laø nhöõng ngöôøi xuaát gia theo Phaät, caïo boû raâu toùc, maëc aùo ca-sa, nghe phaùp tu taäp roài chöùng quaû vò La-haùn. Hoï laø nhöõng vò thieän nam xuaát thaân töø haøng quyù toäc Saùt-ñeá-lôïi,

haøng Baø-la-moân, cho tôùi giôùi thöông nhaân, lao ñoäng, coù taát caû moät ngaøn vò, ñoù laø Thaùnh chuùng. Ngaøy mai, nhaø chuùng toâi seõ cuùng döôøng Ñöùc Phaät vaø caùc vò Thaùnh Taêng aáy. Tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc nghe ñöôïc vieäc ñoù, boãng nhieân raát caûm ñoäng, vui möøng beøn hoûi tieáp: Laøm theá naøo toâi coù theå gaëp Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng? Vò tröôûng giaû kia ñaùp: Ngaøy mai, Ñöùc Phaät vaø thaùnh chuùng seõ ñeán ñaây thoï trai, thì ngaøi seõ ñöôïc gaëp. Tuy nghe theá, nhöng vì quaù haâm moä, neân khoâng ñôïi ñeán saùng maø ngay trong ñeâm aáy tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc tìm ñeán choã Phaät, laïi gaëp ñeâm trôøi coù traêng saùng neân raát thuaän lôïi cho vieäc ñi tôùi Haøn laâm. Nhöng khi vöøa ñi ñeán cöûa thaønh thì traêng bò maây che khuaát, tröôûng giaû thaáy trôøi toái muø mòt, trong loøng sinh lo sôï, ñöùng laïi suy nghó: “Chaúng leõ coù loaøi phi nhaân naøo ngaên caûn ta sao?” Vì nghó theá, neân oâng muoán quay veà. Khi aáy coù vò Thieân thaàn leân tieáng: Naøy tröôûng giaû, haõy ñi tôùi, ñöøng e ngaïi, chaéc chaén seõ coù ñieàu toát ñeïp chöù khoâng coù ñieàu xaáu aùc ñaâu! Vì sao vaäy? Bôûi vì, neáu nhö coù traêm chieác xe, traêm con ngöïa ñöôïc trang ñieåm loäng laãy toaøn nhöõng ñoà quyù giaù, ai thaáy cuõng öa thích vaø neáu coù ngöôøi ñem nhöõng xe ngöïa aáy boá thí thì coâng ñöùc ñoù khoâng baèng moät phaàn möôøi saùu cuûa coâng ñöùc ngöôøi ñeán gaàn Phaät moät böôùc chaân. Laïi nhö coù traêm thôùt voi quyù ñöôïc trang söùc toaøn baèng ñoà chaâu baùu cuøng vôùi traêm myõ nöõ cuõng ñöôïc trang söùc toaøn vaøng, ngoïc, chaâu baùu ñem boá thí heát, thì coâng ñöùc aáy cuõng khoâng theå baèng moät phaàn möôøi saùu cuûa vieäc böôùc ñeán gaàn Phaät moät böôùc. Noùi xong, vò Thieân thaàn duøng aùnh saùng nôi thaân mình soi saùng con ñöôøng töø cöûa thaønh ñeán röøng Haøn laâm toû roõ nhö traêng raèm.

Tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc leân tieáng hoûi: Khoâng bieát vò Thaùnh thaàn naøo ñaõ giuùp ñôõ toâi nhö theá? Vò Thieân thaàn ñaùp: Ta tröôùc kia laø meï cuûa Toân giaû Xaù-lôïi-phaát, teân laø Naïi-nga-la, sau khi qua ñôøi ñöôïc sinh leân coõi trôøi Töù Thieân vöông vaø coù hieäu laø Ma-ñoä-ta-kieän-ñaø-ma-noa-phöôïc-ca, hieän ñang troâng coi cöûa thaønh naøy. Xin tröôûng giaû chôù nghi ngaïi, cöù vieäc ñi tôùi, nhaát ñònh seõ coù ñieàu lôïi ích. Tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc nghe xong lieàn khen söï vieäc hoâm nay thaät laø hy höõu vaø quyeát taâm ñeán vôùi Phaät, khoâng coøn nghi ngaïi gì nöõa. OÂng thaàm nghó: “Neáu khoâng coù Baäc Chaùnh Giaùc xuaát hieän ôû ñôøi thì bieát bao giôø ta môùi nghe ñöôïc chaùnh phaùp toái thöôïng.” Nghó theá vaø nhôø coù aùnh saùng kia neân tröôûng giaû maïnh daïn ñi thaúng vaøo khu Haøn laâm, nôi Ñöùc Theá Toân ñang ngöï. Luùc baáy giôø Ñöùc Phaät ñang kinh haønh beân ngoaøi khu röøng. Thaáy ñöôïc töôùng toát trang nghieâm thaät khaùc thöôøng cuûa Phaät, tröôûng giaû lieàn chaép tay thöa: Ngaøi coù phaûi Ñöùc Theá Toân khoâng? Ñöùc Phaät ñaùp: Ñuùng vaäy. Tröôûng giaû bieát laø Ñöùc Phaät neân vui möøng voâ cuøng vaø baïch tieáp: Trong ñôøi coù ngöôøi naøo nguû ñöôïc yeân giaác khoâng? Ñöùc Phaät noùi keä traû lôøi tröôûng giaû: Neáu taâm ngöôøi vaéng laëng Nhaát ñònh nguû an giaác Taâm bò duïc laïc troùi Phieàn naõo khoâng döùt ñöôïc. Tröø tham duïc, phieàn naõo Giaûi thoaùt khoûi buoäc raøng Ñieàu phuïc ñöôïc taâm yù Chaéc chaén nguû an giaác. Noùi keä daïy tröôûng giaû xong, Ñöùc

Phaät cuøng tröôûng giaû ñi vaøo röøng. Theá Toân ngoài leân toøa, tröôûng giaû cung kính ñaûnh leã Phaät roài

ngoài sang moät beân chôø nghe Phaät giaûng phaùp. Ñöùc Phaät daïy tröôûng giaû: –Boá thí, giöõ giôùi ñöôïc sinh leân coõi trôøi, tuy höôûng phöôùc baùo vui söôùng cuûa naêm duïc nhöng khoâng döùt ñöôïc luaân hoài, muoán döùt luaân hoài thì phaûi dieät phieàn naõo. Ñöùc Phaät laïi giaûng roäng veà caùc phaùp thieän, aùc, tröôûng giaû nghe Phaät giaûng roõ, laïi nhôø coù saün thieän caên neân chuù taâm tö duy, nhöõng meâ môø ngaên che taâm trí ñeàu tan bieán, loøng vui möøng voâ haïn. Ñöùc Phaät bieát ñöôïc taâm cuûa tröôûng giaû nhö theá neân giaûng tieáp veà Töù thaùnh ñeá. Tröôûng giaû ngay taïi choã ngoài thaáu toû ñöôïc boán chaân lyù, taâm trí khaùc naøo taám vaûi traéng neân deã nhuoäm caùc maøu saéc, caùc phaùp nhieãm hoaëc trong taâm tröôùc ñaây ñeàu bieán thaønh tònh phaùp. Sau khi coù chaùnh tri kieán vôùi Phaät phaùp, loøng tröôûng giaû khoâng coøn nghi hoaëc, coù ñöùc tin kieân coá vôùi Tam baûo, lieàn ñöùng daäy tròch aùo, baøy vai beân phaûi, chaép tay baïch Phaät: Baïch Ñöùc Theá Toân, nay con xin quy y Phaät, Phaùp vaø Taêng- giaø, nguyeän giöõ giôùi cuûa ngöôøi caän söï, vónh vieãn khoâng saùt sinh. Luùc aáy Ñöùc Phaät hoûi tröôûng giaû: OÂng teân laø gì? Tröôûng giaû thöa: Con ôû trong nöôùc coù chuùt ít cuûa caûi, thöôøng boá thí cho nhöõng keû ngheøo naøn, coâ ñoäc neân ngöôøi trong nöôùc goïi con laø Caáp Coâ Ñoäc. Ñöùc Phaät hoûi tieáp: Nöôùc oâng ôû teân laø gì? Thöa: Laø nöôùc Xaù-veä. Caàu xin Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng ñeán nöôùc cuûa con. Con nguyeän seõ phuïng söï Ñöùc Phaät vaø chö Thaùnh chuùng ñuû moïi nhu caàu caàn thieát. Ñöùc Phaät baûo: Naøy tröôûng giaû, Ta vaø chuùng Taêng coù ñeán hôn ngaøn ngöôøi, nôi ñoù khoâng coù tinh xaù laøm sao coù choán cö truù? Tröôûng giaû thöa: Neáu Ñöùc Phaät thöông maø ñeán thì con seõ xin xaây döïng ngay

tinh xaù. Cuùi xin Ñöùc Phaät khoâng töø choái lôøi thænh nguyeän cuûa con. Phaät yeân laëng, tröôûng giaû thaáy Ñöùc Phaät im laëng bieát Ñöùc Phaät ñaõ nhaän lôøi neân voâ cuøng sung söôùng, cung kính ñaûnh leã, ñi nhieãu quanh Phaät roài lui ra. Tröôûng giaû veà tôùi thaønh Vöông xaù, thu xeáp moïi coâng vieäc xong, ñònh veà nhaø, nhöng roài quay trôû laïi khu Haøn laâm, baïch Phaät: Xin Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng ñöøng ngaïi khoâng coù tinh xaù, chæ xin Ñöùc Phaät vaø Thaùnh chuùng sôùm ñeán vôùi chuùng con. Baïch Phaät xong, oâng môùi an taâm trôû veà nhaø. Töø ñoù trôû ñi, moïi vieäc trong nhaø ñeàu gaùc laïi, tröôûng giaû ñi khaép nôi trong, ngoaøi thaønh ñeå tìm moät nôi voâ cuøng thanh tònh ñeå coù theå xaây caát tinh xaù. OÂng tìm thaáy khu vöôøn cuûa Thaùi töû Kyø-ñaø laø phuø hôïp hôn heát cho vieäc laäp tinh xaù. Vì sao? Vì khu vöôøn aáy roäng raõi, saïch seõ, caây coái xinh töôi, suoái ao trong treûo, khí haäu maùt meû, khoâng coù ruoài muoãi, ñoäc truøng, chæ coù nhöõng loaøi chim, thuù hieàn laønh, laïi khoâng gaàn cuõng khoâng xa thaønh laém, khieán nhöõng ngöôøi muoán caàu nghe chaùnh phaùp deã daøng ñi ñeán. Nghó theá neân tröôûng giaû lieàn ñi tôùi gaëp Thaùi töû Kyø-ñaø, thöa: Thöa Thaùi töû, xin ngaøi ñöøng ngaïc nhieân vaø mong ngaøi cho pheùp toâi thöa vôùi ngaøi moät ñieàu toát ñeïp. Thaùi töû noùi: Coù vieäc gì tröôûng giaû cöù noùi.

Tröôûng giaû ñöùng leân, roài tieán ñeán tröôùc Thaùi töû vaø thöa: Toâi muoán mua khu vöôøn cuûa ngaøi ñeå laäp tinh xaù, thænh Ñöùc Phaät vaø moät ngaøn ñeä töû cuûa Phaät ñeán ôû. Neáu Thaùi töû baèng loøng, xin cho bieát giaù baùn. Thaùi töû traû lôøi: Vieäc gì cuõng ñöôïc, rieâng khu vöôøn thì xin ñöøng noùi ñeán. Tröôûng giaû thöa: Toâi nghe Ñöùc Phaät daïy: "Vaïn vaät ñeàu voâ thöôøng, khoâng coù töï chuû." Thaùi töû neân laáy caùi khoâng chaéc chaén maø ñoåi thaønh vöõng beàn. Thaùi töû ñaùp: Ñieàu ñoù toâi khoâng bieát OÂng khoâng neân noùi nöõa. Tröôûng giaû laïi noùi tieáp:

Gaëp Phaät raát khoù, coøn moät khu vöôøn thì laïi deã tìm, nay ngaøi khoâng chòu baùn, sôï sau naøy coù hoái haän chaêng? Thaùi töû chöa chaáp thuaän haún, coù yù gaây khoù khaên cho tröôûng giaû, neân noùi: Neáu tröôûng giaû coù theå duøng vaøng roøng loùt kín khaép khu vöôøn thì toâi trao khu vöôøn naøy cho oâng tuøy yù söû duïng. Tröôûng giaû nghe Thaùi töû baèng loøng baùn, nhöng laïi sôï khoâng chaéc neân noùi: Thöa Thaùi töû, neáu Ngaøi chaáp nhaän lôøi vò quan troâng coi vieäc mua baùn thì chuùng ta ñeán gaëp vò aáy ñeå sau khoûi coù söï thay ñoåi. Thaùi töû baèng loøng ñi gaëp vò quan. Luùc aáy trôøi Töù Thieân vöông bieát vieäc aáy lieàn suy nghó: "Nay Phaät ñaõ xuaát hieän taïi theá gian. Tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc ôû trong thaønh Xaù-veä muoán mua khu vöôøn cuûa Thaùi töû Kyø-ñaø ñeå xaây döïng tinh xaù. Hai ngöôøi ñaõ baøn luaän caàn coù moät vò quan troâng coi vieäc mua baùn laøm chöùng. Nay ta phaûi hoùa thaân thaønh vò aáy ñeå coâng vieäc mau thaønh töïu." Vò Thieân vöông beøn hieän thaân thaønh vieân thò quan ñöùng ôû nôi chôï ñeå ñoùn hai ngöôøi. Thaùi töû vaø tröôûng giaû ñeán gaëp vieân thò quan, tröôûng giaû leân tieáng: Toâi mua khu vöôøn cuûa Thaùi töû ñeå laäp tinh xaù, Thaùi töû baûo toâi phaûi duøng vaøng loùt khaép khu vöôøn thì seõ baùn, neân ñeán gaëp oâng nhôø laøm chöùng. Thò quan hoûi: Hai ngöôøi ñaõ thoûa thuaän vôùi nhau roài chöù? Thöa: –Ñaõ thoûa thuaän. Thò quan noùi: Vaäy thì quyù hoùa quaù, Thaùi töû ñöôïc vaøng, tröôûng giaû coù vöôøn. Thaùi töû laëng yeân toû veû khoâng aân haän, hoái tieác. Tröôûng giaû lieàn trong ngaøy aáy cho xe ngöïa, voi vaø caû nhöõng toâi tôù trong nhaø chuyeân chôû vaøng ñeán loùt kín khu vöôøn, chæ phaàn tröôùc vöôøn laø chöa phuû kín. Tröôûng giaû ñang suy nghó xem neân duøng vaøng ôû kho naøo ñuû ñeå loùt kín maûnh vöôøn coøn laïi. Thaùi töû thaáy tröôûng giaû suy nghó neân noùi: Neáu oâng ñoåi yù thì cöù thu vaøng laïi.

Tröôûng giaû noùi: Toâi ñang suy nghó neân laáy vaøng töø kho naøo cho ñuû ñeå loùt phaàn coøn laïi thoâi, chöù khoâng ñoåi yù. Thaùi töû nghe theá lieàn suy nghó: "Laï thaät! Vò tröôûng giaû naøy coù theå boû chöøng aáy cuûa caûi ñeå laäp tinh xaù cho Ñöùc Phaät vaø chuùng Taêng ôû. Ta töøng nghe neáu khoâng coù Baäc Thaùnh Giaùc ra ñôøi thì moïi chuùng sinh seõ khoâng nghe ñöôïc chaùnh phaùp, nay ta coù theå goùp phaàn giuùp oâng ta hoaøn thaønh sôû nguyeän." Nghó xong, Thaùi töû lieàn noùi vôùi tröôûng giaû: Thoâi, oâng ñöøng ñöa vaøng ñeán nöõa, toâi cuõng xin goùp phaàn vôùi oâng ñeå hoaøn thaønh vieäc coâng ñöùc aáy. Tröôûng giaû Caáp Coâ Ñoäc lieàn noùi: –Chaúng phaûi toâi khoâng ñuû vaøng. Nay neáu Thaùi töû ñaõ thaät loøng nhö vaäy thì thaät laø toát laønh. Mua vöôøn xong, tröôûng giaû ñang cho tìm

thôi chuaån bò xaây caát tinh xaù. Caùc nhoùm ngoaïi ñaïo nghe ñöôïc tin aáy ñeàu tìm ñeán coù yù ngaên trôû. Hoï noùi vôùi tröôûng giaû: Sa-moân Coà-ñaøm ñang ôû thaønh Vöông xaù thuoäc nöôùc Ma-kieät- ñaø, coøn ôû ñaây laø thaønh Xaù-veä, laø vuøng ñaát quyù giaù, tieáng taêm, khoâng theå laø nôi ôû cuûa oâng aáy. Ngaøi ñöøng laäp tinh xaù vaø cuõng ñöøng thænh Phaät ñeán laøm chi. Tröôûng giaû lieàn noåi giaän, noùi vôùi caùc nhoùm ngoaïi ñaïo: Thaønh Xaù-veä khoâng phaûi laø cuûa rieâng caùc oâng, vaäy thì coù lieân quan gì ñeán caùc oâng? Keû ngoaïi ñaïo nghe theá, bieát laø tröôûng giaû khoâng nghe lôøi mình, lieàn ñeán taâu leân vua, nhöng vua cuõng khoâng nghe. Hoï hoå theïn, böïc töùc voâ cuøng, nhöng vaãn trôû laïi noùi vôùi tröôûng giaû: Vöøa roài chuùng toâi noùi söï vieäc aáy khoâng phaûi vì khu vöôøn maø vì chuùng toâi vôùi Phaät khoâng cuøng moät loái tu haønh. Tröôûng giaû hoâm nay khoâng nghe theo yù chuùng toâi chaéc chaén seõ coù baùo öùng. Chuùng toâi nghe ngöôøi ñeä töû lôùn cuûa Sa-moân ñaõ ñeán nôi ñaây, xin cho cuøng tranh luaän, neáu oâng aáy thaéng thì seõ laäp tinh xaù coøn thua trí thì khoâng neân thænh hoï tôùi. YÙ toâi nhö vaäy, tröôûng giaû thaáy theá naøo?

Tröôûng giaû ñaùp: Toát laém, coù thaáy hôn thua thì môùi bieát neân tin caäy vaøo beân naøo, ai cao ai thaáp, ai chaân ai nguïy seõ ñöôïc roõ raøng.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.